

14

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЛІТЕРАТУРИ ІМ. Т.Г. ШЕВЧЕНКА НАН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОВОЗНАВСТВА ІМ. О.О. ПОТЕБНИ НАН УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

Т Е З И
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ
ФІЛОЛОГІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«Проблеми сучасної світової
літератури та лінгвістики»

ЧЕРКАСИ ЧПІ 2001

ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Бабенко О.І.* Особливості символіки образної системи вірша
Бардакова Ю.В. Засоби іронії у збірнику оповідань "Чого ви хочете від мене"
 Доріс Дьоррі
Беляєва О.М. Трансформація античної теми покарання за злочин у тригоди
 Ж. Жироду "Електра"
Варнавська Н.Б., Стеценко В.В. Людина у поезії Т.С. Еліота
Гончаренко Е.П. Шекспір і Джеймс
Гутарук О.В. Категорії *wit* та *wisdom* у мисленнєвому просторі
 елізаветинської епохи
- Данилич В.С.* Образ Іспанії у свідомості поета середньовіччя
Дегтярьова Л.П. Сучасна американська жіноча література через призму
 фемінізму та етносу
Єрко О.К. Мотив "вічного повернення" в літературі ХХ століття
Зражевська Н.І. Модернізм та проблема класики ХХ століття
Ісаєнко Т.В. Творчість Ромена Гарі в контексті зарубіжних літературно-
 критичних досліджень
Козимирська Т.І. Проблематика драматичних творів Крістофера Фрая
Комар Р.І. Психологічні авторські ремарки в художній прозі (на матеріалі
 твору Ф.С. Філдджералда "The Great Gatsby")
Кучер З.І. Біблійні алюзії в ранній прозі Ф. Дюрренматта
Леценко Г.В. Сучасний американський детектив: до питання еволюції жанру
Лілова О.Є. Англійська пізньоренесансна романістика: актуальні проблеми
 вивчення
- Майстренко М.І.* Шевченко в контексті античної культури
Мирошниченко В.В. Про нові перекладознавчі стратегії у контексті сучасної
 літератури та мистецтва
Могілей І.І. Проблема зображення мотиву відчуження в американській новелі
 повосного періоду
Скуратовська Л.І. Джеймс Стівенс і Джеймс Джеймс (міфопоетична фантазія
 Стівенса "Горщик із золотом" та "Фіннеганові поминки" Джеймса)
Солдатенко Т.Я. Інтерпретація притчі про блудного сина в оповіданні Елізи
 Ожешко "Зимовий вечір"
Сопільняк Н.І. Проблематика памфлету С. Госсона "Школа
 непристойності..." (1579)
- Ткаченко І.В.* Афро-американська феміністська критика в контексті
 літературознавства США 70-90-х років ХХ століття
Торкут Н.М. Роль античної спадщини у формуванні духовно-
 інтелектуального простору англійського ренесансу
Ускова Л.В. Передумови виникнення американської поезії модернізму
Хоміцька І.Ю. Розмежування поезій Дж.Г. Байрона і Т. Мура за
 статистичними параметрами груп приголосних фонем
Черкас Н.В. Стилїстична функція біблійних алюзій у романі Дж.К. Оуте "Син
 ранку"

	<i>Шонь О.Б.</i> Засоби актуалізації асоціативної іронії в американських оповіданнях	41
	<i>Шпак В.К.</i> До проблеми традицій та новаторства в сучасній поезії США	42
	<i>Штефан А.А.</i> Роман Ентоні Манді “Зелото” як об’єкт літературознавчої полеміки	44
	<i>Яцик О.П.</i> Лінгво-стилістичні особливості домінуючих тональностей образу автора Каспара Гаузера (на матеріалі прозових творів Курта Тухольського)	45

ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

	<i>Алексенко С.Ф.</i> Визначення комунікативно-прагматичних видів апологетичних висловлювань у діалогічному мовленні	47
10	<i>Андрієнко Л.О.</i> Особливості комп’ютерної терміносистеми	48
11	<i>Анлат Г.П.</i> Прагматика і семантика констативно-відповідного мінімального діалогу в текстах-інтерв’ю сучасної англійської преси	49
14	<i>Аполонова Л.А.</i> Деякі аспекти директивності	51
15	<i>Балковий І.А.</i> Неореалізм як носій та джерело національно-культурної інформації	52
16	<i>Баранов О.Г.</i> Про деякі зміни у правописі (орфографії) сучасної німецької мови	54
17	<i>Безугла А.В., Марікуца Л.О.</i> Аналітичні дієслівні сполучення у сучасній французькій мові	56
20	<i>Березенко В.М.</i> Значення фактора джерела при аналізі офіційного повідомлення за параметром “вірогідність”	57
21	<i>Вахнік Г.Г.</i> Комунікативна спрямованість пермісивних типів висловлювання	58
23	<i>Голуб Ю.І.</i> Про можливість системних параметрів лексичного інтуїтивного словника	60
24	<i>Гудманян А.Г.</i> Фонетико-орфографічна організація назв географічних об’єктів	61
25	<i>Гулей М.Д.</i> Структурно-композиційна організація тексту публіцистичної промови	63
27	<i>Гусар Н.І.</i> Генезис дисприкметивності вогнетрунких та огнестійких матеріалів в історії англійської мови	64
28	<i>Деменчук О.В.</i> Колоритивні компоненти у лексичній семантиці дієслівного аспекту	65
30	<i>Денисов І.Г.</i> Когнітивна теорія і її застосування	67
32	<i>Держевич Н.А.</i> Про категоріальний статус дієслівних префіксів у сучасній німецькій мові	68
34	<i>Дяченко Н.Г., Михайлова В.І.</i> Формування діалогічних зв’язків у процесі викладання практики англійської мови у вузі	70
34	<i>Есенова Е.Й.</i> Відтворення англійських голосних середнього ряду і графічних засобами української мови (на матеріалі апелятивної лексикографії)	72
36	<i>Жмурко Н.В.</i> Структурно-семантичні особливості відіменних кваліфікативних дієслів у сучасній англійській мові	73
37	<i>Зайка О.І.</i> Продуктивні та непродуктивні афікси (на прикладі публіцистичного тексту “Now to Develop Self-Confidence & Influence People by Public Speaking” Дейла Карнегі)	74
38	<i>Запольських С.П.</i> Українські національно-історичні концепти та їх лінгвістичне відтворення англійською мовою	76

змісту та форм висловлювань. У навчанні колективної бесіди доцільними є речі, які стимулюють, підтримують та узагальнюють мовлення.

Різноманітні підказки (вербальні, наочні, знакові) допомагають викладачеві керувати діалогом (діалогічним мовленням). Під час організації паногу, диспуту або бесіди викладач визначає тему бесіди, інформаційне джерело тих, хто бере участь у бесіді, час та місце подій, причинно-наслідкову мотивацію, ставлення співрозмовників до певних фактів.

Корисна форма вправ при навчанні ініціативного діалогу – імітація роботи усного перекладача. Цей тип вправи сприяє підвищенню зацікавленості та активізації уваги всіх студентів, тому що вони відчують практичну користь від спілкування та потенційні можливості володіння іноземною мовою.

*Есенова Е.Й.
Ужгородський
національний університет*

**ВІДТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКИХ
ГОЛОСНИХ СЕРЕДЬОГО РЯДУ
ГРАФІЧНИМИ ЗАСОБАМИ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (НА МАТЕРІАЛІ
АПЕЛЯТИВНОЇ ЛЕКСИКИ)**

Відтворення англійських голосних фонем середнього ряду графічними засобами української мови є досить складною проблемою, тому що в системі українського вокалізму немає звуків, які були б близькими з фонологічної точки зору до англійських голосних [ɜ:] та [ɔ]. Перший із цих звуків є довгим нелабіалізованим голосним середнього ряду середнього підняття (піднесення) вузького різновиду. В англійській графіці ця фонема виражається однією з голосних літер у комбінації з приголосною R:

er - er sterling [ˈstɜ:liŋ] – стерлінг;
or - or cross-word [kroswɔ:d] – кросворд;
ir - er sir [sɜ:] – сер;
ur - ur turnips [tɜ:nɪps] – турнепс.

Як видно з прикладів, при відтворенні фонем [ɜ:] українською графікою, в основному, використовується принцип транслітерації, який відтворює графічний склад даної фонемі, але спотворює вимову англійського слова, яке стало прототипом запозичення. Тому цей принцип передачі даної фонемі не можна вважати виправданим. Доцільнішим, на нашу думку, є використання сполучення українських літер ER.

В англійській графічній системі немає знака, який би позначав редукований звук [ɜ]. Тому він записується від етимології англійського слова. На відміну від української мови, де ненаголошені голосні завжди

редукуються, в англійській мові ненаголошеність складу не завжди викликає редукцію голосного. У сучасній практиці відтворення англійського редукovanого голосного немає послідовності. Передачу даного звука можна вважати до чотирьох основних випадків: 1) транслітерація; 2) передача англійського редукovanого голосного так, як би він знаходився під наголосом і не редукувався; 3) традиційна передача; 4) написання, близьке до англійської вимови.

Найраціональнішим способом відтворення англійського [ə] вважаємо другий випадок. Користуючись цим принципом, ми ніби виділяємо склад з редукovanим голосним зі слова і читаємо його окремо за правилами англійської графіки, а потім передаємо українською графікою так, як передавали б слово з нередукovanим голосним. Цей принцип було запропоновано В.І. Кузнецовою [2, 70], з ним погоджуються також дослідники, які вивчають проблеми відтворення власних назв англійського походження [1, 94]. Цей принцип можна, на нашу думку, застосовувати й при передачі англіцизмів-апелятивів графікою української мови.

ЛІТЕРАТУРА

- 1 Гудманян А.Г. Фонографическая адаптация заимствованных антропонимов (на материале английского и украинского языков): Дис... канд. филол. наук. – Ужгород, 1992. – 458 с.
- 2 Кузнецова В.И. Фонетические основы передачи английских имён собственных на русском языке. – Л.: Учпедгиз, 1960. – 120 с.

Жмурко Н.В.

Черкаський інженерно-технологічний інститут

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВІДІМЕННИХ КАУЗАТИВНИХ ДІЄСЛІВ У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Каузація – це особливий вид обставинних відносин, що вказують на сукупність конкретних умов, у яких відбуваються певні явища, процеси, події, факти, пов'язані з чимось, які щось супроводжують або приводять до появи чогось.

Каузативні дієслова (КД) становлять 75% семантичної системи англійського дієслова. До підгрупи КД належать дієслова, утворені від іменників, або відіменні дієслова.

Відіменні КД поєднують у собі два значення: значення іменника, від якого вони утворені; значення дії (каузативність). Обидва ці значення виступають як єдине ціле.